

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/105/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116204762
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2116204762.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudkýň: JUDr. Martina Valentová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: C. L., nar. XX.X.XXXX, adresa Česká republika, L., R. XXXX/XX, o zaplatenie 1.552,64 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 19C/68/2016-76 zo dňa 21.1.2019 - v zamietajúcej časti, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v závislom výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e .**

II. Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku rozhodol nasledovne: Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 1.552,64 eur, úrok vo výške 110,48 eur, úroky z omeškania vo výške 2,77 eur, úrok z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy istiny vo výške 1.552,64 eur a úroku vo výške 110,48 eur od 8.2.2014 do zaplatenia, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšku súd žalobu zamietá.

Žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Súd prvej inštancie pritom vychádzal zo skutkových zistení, že dňa 31.12.2012 žalobca a žalovaný uzatvorili Úverovú zmluvu č. 27464 na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 2.000,- Eur. Poskytnutý úver a úroky sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných splátkach a celý úver aj s príslušenstvom bol žalovaný povinný splatiť do 15.12.2017. Po vyčerpaní úveru žalovaný porušil svoje povinnosti - prestal uhrádzať jednotlivé splátky riadne a včas, preto žalobca na základe výzvy na predčasné splatenie úveru rozhodol o predčasnej splatnosti úveru dňa 7.2.2014. Pohľadávka žalobcu ku dňu predčasného zosplatnenia dňa 7.2.2014 predstavovala 1.740,89 Eur a pozostávala z:

- istiny poskytnutého úveru vo výške 1.552,64 Eur

- úrokov 110,48 Eur - predstavujú dohodnutý úrok, ktorý bol žalovaný povinný splatiť v zmysle anuitných splátok poskytnutého úveru do predčasného zosplatnenia. Úroková sadzba vo výške 19,90% vyplýva zo zmluvy

- úrokov z omeškania 2,77 Eur - každá omeškaná dlžná splátka je odo dňa nesledujúceho po jej splatnosti úročená aj úrokom z omeškania vo výške 8% ročne

- poplatkov 75,- Eur - za upomienky - žalobca si ich v predmetnom konaní neuplatňuje.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil aplikáciou ust. § 497 Obchodného zákonníka a § 1 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy.

4. Súd mal z predložených listinných dôkazov preukázaný skutkový stav tvrdený žalobcom, preto uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu istiny 1.552,64 eur spolu s vyčísleným úrokom do zosplatnenia.

5. Súd nevyhovel žalobe v celom rozsahu a čo sa týka nároku na zaplatenie úroku vo výške úrok 19,90 % ročne z nezaplatenej istiny 1.552,64 od 8.2.2014 do zaplatenia, t.j. za obdobie po zosplatnení, v tejto časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. Pritom sa plne stotožnil s právnym názorom vysloveným v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.6.2015, z ktorého citoval: „ Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojim právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto rozdielne spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomfortný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ak by navyše odvolací súd takúto zmenu justifikoval, podporil by nielen hrubú nadvládu veriteľa, ale zároveň by podporoval aj stav v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však neponíma v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov. Uvedenou úvahou sa odvolací súd prirodzene dostáva aj v poradí k ďalšiemu zásadnému záveru, spočívajúcemu v skutočnosti, že keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou

(pozri ďalej). Povedané inak v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nar. vl. 87/1995 Z.z. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nar. vl. Alternatívne (podľa povahy zmluvnej úpravy) subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.“

6. O úroku z omeškania súd prvej inštancie rozhodol s použitím ust. § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3, § 10c Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. s tým, že žalovaný sa dostal do omeškania dňom nasledujúcim po splatnosti jednotlivých splátok, preto súd žalobcovi priznal úrok z omeškania vyčíslený ku dňu zosplatnenia sumou 2,77 Eur a následne dňom nasledujúcim po zosplatnení, pričom vychádzal zo základnej úrokovej sadzby ECB, ktorá ku dňu 8.2.2014 bola 0,25%, žalobca žiadal úrok vo výške 8% ročne, teda nižší.

7. O náhrade trov konania súd rozhodol s použitím ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP s tým, že žalobca bol v konaní úspešnejší, neúspech mal len v nepatnej časti úroku, preto mu súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

8. Proti tomuto rozsudku výslovne voči jeho zamietajúcej časti podal odvolanie žalobca pri uplatnení odvolacieho dôvodu, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd v zmysle § 388 CSP rozhodnutie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu a zaviazal žalovaného uhradiť dlžnú sumu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcovi priznal náhradu trov konania včítane odvolacieho vo výške zaplatených súdnych poplatkov.

9. Po poukázaní na ust. § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 3 a § 505 Obchodného zákonníka spolu s komentárom uviedol, že pri úverovej zmluve ide o plnenie peňažného záväzku v dvoch rovinách: vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť požadované úroky. Ak dlžník v oboch prípadoch nesplní svoju povinnosť včas, dostane sa do omeškania. Omeškaním s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania. Ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka podľa odvolateľa vyplýva, že povinnosť platenia úrokov sa spája s obdobím skutočnej držby požičaných peňažných prostriedkov, čo potvrdzuje aj ust. § 16 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch... Tvrdenie, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá oporu v právnych predpisoch. Omeškanie so splácaním by vlastne zvýhodňovalo dlžníka, ak by počas omeškania mal veriteľ nárok iba na úrok z omeškania a nemal by nárok na zmluvný úrok za požičanie peňažných prostriedkov, ktorý je zvyčajne vyšší než sankčný úrok z omeškania. Úroky z omeškania treba vnímať ako sankciu za omeškanie s plnením celého nároku veriteľa, teda požičanej istiny a aj zmluvných úrokov, nakoľko do omeškania sa dlžník dostane, ak neplní riadne a včas. Bolo by v rozpore s logikou, ak od momentu omeškania by bol dlžník odmenený a veriteľ potrestaný znížením výšky úroku z jej zmluvne dohodnutej výšky na výšku sankčného úroku z omeškania. Samotné zosplatnenie úveru ešte neznamená, že veriteľ má požičané prostriedky k dispozícii, požičané prostriedky má stále k dispozícii dlžník, a tieto môže užívať a používať, teda realizovať úžitkovú hodnotu veci. Ani závažná nepriaznivá situácia v živote dlžníka nemôže znamenať, že dlžník prestane byť zodpovedný za svoje záväzky a nie je povinný ich plniť. S nepriaznivým dopadom životných okolností na dlžníka, ktorý je fyzickou osobou, počítá inštitút tzv. osobného bankrotu upravený v Zákone o konkurze a reštrukturalizácii. Rovnako za neodôvodnený označil argument súdu, že pokiaľ dlžník nie je schopný plniť svoje záväzky, k takejto situácii dochádza z viny veriteľa, ktorý podcenil posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať úver. Pokiaľ by veriteľ nesplnil svoju povinnosť zodpovedne posúdiť schopnosť veriteľa splácať úver jednalo by sa o porušenie ustanovení Zákona o spotrebiteľských úveroch § 7 ods. 1, 15, 16, 17. Neexistenciu nároku veriteľa na úroky z poskytnutého úveru (§ 11 ods. 2 cit. zák.) považuje Zákon o spotrebiteľských úveroch za sankciu za hrubé porušenie veriteľa pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver. Uvedenú sankciu teda nemožno spájať s čírou domnienkou, že pri posudzovaní schopnosti veriteľa splácať úver došlo k zanedbaniu odbornej starostlivosti. Odvolateľ tiež poznamenal, že rozsudok krajského súdu, na ktorý sa okresný súd odvolal, nie je záväzný pre rozhodovaciu činnosť iných súdov, a to ani na účely zjednocovania judikatúry, nakoľko nebol publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu.

10. Rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Obo/143/1998, na ktoré súd poukazuje, sa podľa odvolateľa netýka samotného uplatňovania nároku na dohodnutý úrok po zosplatnení úveru. V danej veci totiž Najvyšší súd SR riešil okrem iných priority otázku nároku na úroky z omeškania v prípade omeškania s platením úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov a nároku na úroky z omeškania v prípade omeškania s platením úrokov z omeškania. V zmysle § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške a podľa komentára povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru, pričom strany si môžu dobu, počas ktorej má dlžník povinnosť platiť úroky, v zmluve o úvere dojednať odchyľne. Podľa komentára Obchodného zákonníka tiež pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania. V ďalšom odvolateľ poukázal na aktuálnu rozhodovaciu prax, konkrétne rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.1.2017, z ktorého zdôraznil, že obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. Odstúpenie od zmluvy nespôsobuje zánik záväzku ex tunc, naďalej trvá právo veriteľa, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, ktoré odstúpením od zmluvy nezaničia. Žalobca tiež odkázal na rozsudky Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 43Co/23/2017-92, č.k. 43Co/28/2017-94, č.k. 43Co/7/2018, č.k. 43Co/29/2018, č.k. 43Co/21/2017 a č.k. 43Co/37/2018. Zdôraznil, že úrok z úveru je v podstate cena za používanie poskytnutých peňažných prostriedkov, preto má dlžník zásadne povinnosť platiť tento úrok za skutočnú dobu ich používania, t.j. až do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi, pokiaľ si strany v zmluve nedohodli niečo iné. Dlžník je povinný zaplatiť úroky za dobu od poskytnutia až do vrátenia peňažných prostriedkov, keďže sa na takúto povinnosť veriteľovi zmluvne zaviazal. Nie je zrejmé, ako by sa mohol žalobca dostať do výhodnejšieho postavenia tým, že úver zosplatnil a de iure zosplatnením úveru od zmluvy o úvere odstúpil, keďže nielenže nemal k dispozícii finančné prostriedky, ktoré poskytol žalovanému, ale nemal za ich používanie žalovaným zaplatenú ani odplatu, resp. odmenu rovnajúcu sa úroku z úveru a navyše ani finančné prostriedky, ktoré mu mal žalovaný priebežne vracieť. V daných veciach bol odvolací súd názoru, že rozhodnutie NS SR R 59/1998 je možné na prejednávanej veci aplikovať, avšak s takým výkladom, že pokiaľ žalobca ako veriteľ odstúpil od zmluvy o úvere tým, že vyhlásil jej predčasnú splatnosť, pretože dlžník nesplácal úver riadne a včas, má právo na účtovanie úrokov z úveru ako aj úrokov z omeškania, v zákonnej alebo dohodnutej výške, s odkazom na § 369 Obchodného zákonníka, až do splatenia celej poskytnutej sumy vrátane úrokov z úveru, pretože tieto sú súčasťou peňažného záväzku dlžníka. S odkazom na obsah rozhodnutia R 59/98 nie je preto možné dospieť k záveru, že NS SR jednoznačne vyslovil, že veriteľ má nárok na úroky z peňažných prostriedkov iba do splatnosti dlhu, keďže o takomto nároku nerozhodoval ani okresný súd, ani NS SR. Navyše rozhodnutie NS SR vychádzalo z právneho stavu v čase, keď výška úrokov z omeškania nebola zákonom limitovaná. Na posúdenie úrokov z úveru po odstúpení od úverovej zmluvy je potrebné aplikovať § 506, § 351 Obchodného zákonníka a priznať žalobcovi nárok na zaplatenie zmluvných úrokov nezaplatenej istiny úveru až do úplného zaplatenia úveru, čomu zodpovedá aj právna úprava obsiahnutá v § 6 a § 13 ods. 3 zák. č. 129/2010 Z.z.

11. V ďalšom odvolateľ poukázal tiež na rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 8Co/193/2017, v ktorom bol obdobne vyslovený nesúhlasný názor s názorom súdu prvej inštancie, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru mal žalobca právo len na úroky z omeškania, a že právo na úrok ako cenu poskytnutých peňazí nárok nemal. Využitie práva veriteľa na zosplatnenie mení len splatnosť úveru, t.j. peňazí a nie ich cenu vyjadrenú v úroku, a nemôže samo o sebe veriteľovi prívodiť zhoršenie (a dlžníkovi len preto, že je spotrebiteľom, zlepšenie) jeho práv. Ďalej odvolateľ poukázal tiež na početné rozhodnutia krajských súdov podporujúce ním vyslovené názory ohľadne nároku na úrok z úveru po jeho zosplatnení (Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7Co/366/2017, sp. zn. 12Co/116/2017, sp. zn. 7Co/326/2017, sp. zn. 12Co/4/2018, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/297/2017, sp. zn. 5Co/311/2017, sp. zn. 5Co/250/2017, sp. zn. 5Co/414/2017, sp. zn. 5Co/339/2017, sp. zn. 3Co/248/2017, sp. zn. 5Co/372/2017, sp. zn. 5Co/8/2018, sp. zn. 5Co/465/2017, sp. zn. 5Co/6/2018, sp. zn. 5Co/60/2018, 5Co/134/2018, 3Co/346/2017, 1Co/324/2017, Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Co/138/2017, sp. zn. 3Co/108/2017, sp. zn. 16Co/640/2018, Krajského súdu Prešov sp. zn. 11Co/36/2018, sp. zn. 14Co/22/2018, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/256/2018).

12. V závere poukázal tiež na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 33Cdo/212/2014, z ktorého zdôraznil, že zákonné úroky z omeškania nenahradzujú od splatnosti pohľadávky úroky, ktoré si strany dojednali. Návrh zákona, neskôr prijatý pod č. 106/2014 obsahoval ustanovenie, ktorým sa navrhovalo doplnenie

Občianskeho zákonníka v § 53 ods. 9 vetou, že úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565. Táto navrhovaná zmena nebola nikdy legislatívne prijatá.

13. Žalovaný odvolanie nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

14. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie v napadnutej zamietajúcej časti vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné a rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti ako i v závislom výroku o trovách je potrebné potvrdiť (§ 387 CSP).

15. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným uplatnenou odvolacou argumentáciou žalobcu bolo posúdiť správnosť skutkových a právnych úsudkov súdu prvej inštancie vedúcich k záveru, že žalobu je nevyhnutné v časti o zaplatenie zmluvného úroku vo výške 19,90 % ročne zo sumy 1.552,64 Eur od 8.2.2014 do zaplatenia, t.j. za obdobie po zosplatnení, ako nedôvodnú zamietnuť v podstate s argumentáciou, že nebolo možné priznať úroky z úveru v čase po splatnosti úveru, včítane rozhodnutia o náhrade trov konania. Rozsudok v rozsahu vyhovujúceho výroku nebol odvolaním dotknutý, nadobudol právoplatnosť a nepodliehal odvolaciemu prieskumu.

16. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o preukázané skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku v zamietnutej časti, a pretože v celom rozsahu zdieľa jeho právny záver vo veci, pričom sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP, odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodu a odkazuje na správne odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa iba nasledovné:

17. Odvolací súd sa stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, že úrok z úveru prináleží iba na čas do zosplatnenia úveru, resp. do splatnosti dlhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. Odvolací súd sa pritom obdobne ako prvoinštančný, opiera o judikatúru vyšších súdov, od ktorej nebol dôvod odkloniť sa ani v danom prípade. Závery Najvyššieho súdu SR obsiahnuté v rozhodnutí pod č. R 59/1998 (sp. zn. 4 Cdo 143/98) boli prijaté i v potvrdzujúcom rozhodnutí Krajského súdu Prešov č.k. 29C/131/2011-127 z 23.11.2011, ktoré úsudky všeobecných súdov napokon akceptoval i Ústavný súd SR vo veci sp. zn. IV.ÚS 476/2012 z 18.9.2012. K záveru súdov, že „...pokiaľ veriteľ pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatnenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru...“, Ústavný súd SR nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, keď krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo zmluvný úrok patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu.

18. Odvolací súd sa pri aktuálne panujúcej nejednotnosti súdov v tejto otázke, prikláňa k názoru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti, ako tomu bolo aj v danom prípade, zmluva o úvere zaniká podľa § 565 OZ a zánikom zmluvy zanikajú práva a povinnosti strán v nej uvedené, teda aj povinnosť platiť úroky. Podľa § 503 Obchodného zákonníka je záväzok platiť úroky splatný spolu so záväzkom

vrátiť použité peňažné prostriedky. Teda úroky sa môžu účtovať len do splatnosti záväzku vrátiť peniaze. Úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle straty príležitosti veriteľa disponovať s istinou a produkovať prostredníctvom nej zisk. V prípade mimoriadnej splatnosti ale veriteľ navodzuje situáciu, v ktorej má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou a tým aj obmedzenie obchodovania s peniazmi. Veriteľ by preto nemal mať právo na úroky ako odplatu za užívanie istiny, keďže dlžník ju už užívať nemôže. Odvolací súd si je pritom vedomý, že súdna prax v otázke nároku na úroky z úveru za čas po jeho predčasnom zosplatnení nie je jednotná, o čom svedčia i žalobcom v odvolaní poukázané rozhodnutia krajských súdov, avšak v tejto otázke sa odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené argumentácie prikláňa k názoru, že veriteľovi patria úroky z úveru len za čas do splatnosti dlhu.

19. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd potom považoval za správny záver súdu prvej inštancie o potrebe zamietnutia žaloby v časti uplatnenia úrokov z úveru za čas po jeho zosplatnení, teda po 20.10.2017 a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v tomto rozsahu zamietajúceho výroku ako vecne správny, včítane odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého výroku o náhrade trov prvoinštančného konania, s použitím § 387 CSP potvrdil.

20. V zmysle § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

21. V zmysle § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

22. V zmysle § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, podľa ods. 2 o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

23. V odvolacom konaní fakticky plne úspešnému žalovanému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musí aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

24. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade bol žalovaný v odvolacom konaní pasívny, nevykonával žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnil, ani nevyčíslil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

25. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, navyše podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris).

26. Odvolací súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania žalovaného rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcou. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonomiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

27. Danou problematikou sa zaoberalo aj občianskoprávne kolégium NS SR pričom v uznesení č. 15 z 9.10.2018 prijalo právnu vetu podľa ktorej, ak podľa obsahu spisu strane v konaní žiadne trovy nevznikli,

je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP, zakotvujúcim procesnú ekonómiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej náhrada trov konania nepriznáva.

28. Odvolací súd potom hoci úspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

29. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).